

GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4.
Ner pojedynczy gr. 10.

N^{RO} 145.

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 1 Czerwca 1829 roku w Poniedziałek.

WIADOMOŚCI KRAJOWE I ZAGRANICZNE

KRÓLESTWO POLSKIE — Warszawa.

— Przez postanowienie Najjaśniejszego CESARZA i KRÓLA JMCI wydane w dniu 12 (24) maja b. r., mianowani zostali:

Wielkim Podkomorzym. — Adam X^{te} Czartoryski, Senator Wojewoda.

Wielkim Mistrzem Dworu Kr. Polskiego. — Maksymilian X^{te} Jabłonowski, Senator Wojewoda.

Mistrzami Dworu. — Józef Hr. Krasiński, Szambellan. Michał Dzierzbicki, Szambellan.

Koniuszom Dworu. — Wacław Hr. Gutakowski, były pułkownik gwardji.

Szambellanami. — Emanuel Hr. Brzostowski, Kammerjunker. Tadeusz Dzierzbicki, Kammerjunker. Franciszek Skibicki, Kammerjunker. Józef Hr. Sobolewski, Kammerjunker. Leon Hr. Potocki, Margrabia Wielopolski. Andrzej Hr. Zamojski, Referendarz stanu nadzwyczajny. Ludwik Kieki, były pułkownik gwardji. Teodor Szydłowski, były podpułkownik.

Kammerjunkrami. — August Hr. Potocki, Aktuarjusz w kolegium Ces. spraw zagranicznych, pracujący w Sekretarjacie J. C. M. W. Xięcia Cesarzewicza. Franciszek Szemioth, urzędnik nadliczbowy w kancelarji Królewskiej sekretarjatu stanu. Gustaw Hr. Grabowski, Adjukt honorowy w kancelarji Rady stanu. Alexander Hr. Waliński. Juljan Hr. Stadnicki, Sekretarz Referent w K. Rz. Wyznań R. i Oświecenia publiczn. Konstanty X^{te} Gedroyc, Sekretarz-adjukt w kancelarji Rady stanu. Leon Hr. Grabowski. Andrzej Koźmian. Edward Baron Rastawiecki. Franciszek Hr. Wodzicki.

Hrabia. — Maurycy Hauke, generał artyllerii pełniący obowiązki ministra wojny.

Senatorami Wojewodami. — Maurycy Hr. Hauke, generał artyllerii pełniący obowiązki ministra wojny. Stanisław Hr. Potocki, generał adjutant J. Ces. Kr. Mości. Stanisław Hr. Wodzicki, Senator Kasztelan, Prezes Senatu wolnego miasta Krakowa.

Senatorami Kasztelanami. — Ludwik Hr. Plater, Radca Stanu, Dyrektor Jlny w Kom. Rz. Przychodów i Skarbu. Michał Woźnicki, Radca Stanu nadzwyczajny, członek w Kom. Rz. Sprawiedliwości. Tomasz Grabowski, Radca Stanu Dyrektor Jlny w Kom. Rz. Wyznań i Oświecenia publicznego. Kajetan Koźmian, Radca Stanu Dyrektor Jlny w Kom. Rz. Spraw Wewnętrznych i Policji. Kasper Wielogłowski, Radca Stanu nadzwyczajny, Prezes Kom. Wo-

jewództwa Krakowskiego. Tomasz Hr. Łubiński, były generał brygady. Józef Hr. Krasiński, Mistrz Dworu Kr. Polskiego. Leon Dembowski, Poseł Powiatu Kazimierskiego.

Kawalerami Orderu Orła białego. — Piotr Hr. Tołstoj Generał piechoty wojsk Ces. Rossyjskich. Gabryel Hr. Modéne Wielki Łowczy Dworu Ces. Rossyjskiego. Maurycy Hr. Hauke, Generał Artyllerii. Alexander Roźniecki, Generał Jazdy. Wincenty Hr. Krasiński, Generał Jazdy. Generał Adjutant J. C. K. MCI. X. Jan Paweł Woronicz Arcybiskup Warszawski, Prymas Króles. Polskiego. Adam Bronic, Wielki Marszałek Dworu Kr. Polskiego. Alexander Hr. Potocki, Wielki Koniuszy Dworu Kr. Polskiego. Stanisław Hr. Grabowski Senator Wojewoda, Minister Pre. w Kom. Rz. Wyznań R. i Oświecenia publiczn. Felix Czarnecki, Senator Wojewoda. Franciszek Grabowski, Senator Wojewoda.

— W obrzędzie koronacji, assistowali: przy pięczeci królestwa radcy stanu Zieliński i Brocki; przy łańcuchu orderu Orła białego, radcy stanu Koźmian i Radoszewski; przy koronie radcy, stanu Plater i Woźnicki; przy kuli ziemskiej, radcy stanu Szaniawski i Xawery Potocki; przy płaszczu królewskim, radcy stanu Tabęcki, Sierakowski, Tom. Grabowski i Rembieliński; przy mieczu, generałowie Suchorzewski i Giełguć; przy chorągwi, generałowie Morawski i Darewski. Przypięty N. Cesarzowej i Królowej order Orła białego, księżna Zajączkowa i hrabina ordynatowa Zamojska. Assistował przy tronie z pałaszem generał Kurnatowski.

— Dnia onegdajszego JW. Ordynat Zamojski dawał w swym pałacu wielki bal, na którym raczyli się znajdować NN. Państwo i JJ. CC. MM. Wielcy Xiążęta.

— J. K. Mość xiąże Wilhelm pruski przybył do Warszawy.

Dyrekcja szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa krakowskiego.

W dopełnieniu art. 87. prawa sejmowego o towarzystwie kredytowym ziemskim, podaje do publicznej wiadomości, iż dobra Mianocice z przyległościami Giebułtów, Cisiawola, Małoszów, Maciejów, Adama, Tochołów i Trąba w parafji Książ Wielki w powiecie i obwodzie miechowskim, województwie krakowskim leżące; na satysfakcją należności procentowych towarzystwu kredytowemu za ratę grudniową 1828 r. zalegających, wypuszczone zostaną przez publiczną licytację w trzyletnią dzierżawę, od dnia 24 czerwca 1829 roku

począć, a w tymże samym dniu i miesiącu 1832 r. skończyć się mającą. Licytacja odbywać się będzie w Kielcach w biurze dyrekcji szczegółowej przy ulicy Konstantego Nr. 391, w dniu 23 czerwca 1829 roku.

Główne warunki licytacji są następujące:

a) Utrzymujący się przy dzierżawie, obowiązany będzie bez żądania zwrotu ponosić opłaty do gruntu w ślad art. 41 prawa hipotecznego przywiązane, tudzież ciężary wieczyste w ślad art. 44. tegoż prawa, pierwszeństwo przed towarzystwem kredytowym mające do złp. 7584 gr. 20 wynoszące, oraz wszelkie ciężary do służby publicznej.

b) Złożenie gotowizną dla towarzystwa w następnym dniu po przybyciu całkowitej zaległości z kosztami i procentami, w ilości złp. 3,702, przez przybliżenie wyrachowane.

c) Przyjęcie obowiązku dalszego wnoszenia opłat przez ciąg dzierżawy z dóbr tych towarzystwu należnych, w dwóch półrocznych ratach wynoszących na każdą ratę złp. 3,131, w terminach prawem wskazanych, poczynając od dnia 1 czerwca r. b.

d) Oddanie dóbr po wyjściu z dzierżawy w takim stanie w jakim je obejmuje.

e) Zrzeczenie się wszelkich pretensji przez czas dzierżawy za jakiegokolwiek nakłady gruntowe, tudzież za nieodebranie dóbr w przyzwoitym stanie z jakiegokolwiek tytułu innego.

O stanie tych dóbr i dalszych warunkach licytacji, każdy interessant w biurze dyrekcji szczegółowej poinformować się może. — Kielce dnia 17 kwietnia 1829 roku — (podpisano) A. Suchecki. — Za pisarza Sękowski.

UWIADOMIENIE SPADKOWE. — Gdy po zaszłej w dniu 26 lipca 1828 roku śmierci niegdy Tadeusza Kwaskowskiego, właściciela dóbr Wielkie Zubki z przyległościami, w powiecie i obwodzie rawskim, województwie mazowieckiem położonych, spadek się otworzył: wzywa się przeto wszystkich interessantów, aby w przeciągu roku jednego, a najdalej w dniu 4 września 1829 roku w Warszawie, w pałacu Krasińskich zwanym, w kancelarii hipotecznej województwa mazowieckiego, stawili się i prawa swe udowodnili, inaczej prekludowani będą. — W Warszawie dnia 27 sierpnia 1828 roku. — Cesałw Kowalewski. R. W. M.

UWIADOMIENIE SPADKOWE. — Gdy po zeszyłych, w dniu 23 stycznia 1828 roku śmierci Florjana Kąsinowskiego, zaś w dniu 23 stycznia 1827 Fryderyki Gołoińskiej; pierwszego jako wierzyciela kapitału resztującego 9,000 złp., a drugiej jako wierzycielki kapitału 12,000 złp. z większej summy 33,000 złp. w kapitale głównym 66,000 złp. na dobrach Góra z przyległościami w powiecie i obwodzie warszawskim, województwie mazowieckiem położonych, mieszczącej się, zabezpieczonych, spadek się otworzył, wzywa się przeto wszystkich interessantów, aby w przeciągu roku jednego a najdalej w dniu 11 września 1829 roku, w Warszawie w pałacu Krasińskich zwanym, w kancelarii hipotecznej województwa mazowieckiego stawili się i prawa swe jakie do tegoż spadku mieć sądzą, udowodnili; inaczej bowiem prekludowani będą. — W Warszawie dnia 28 sierpnia 1828 roku. — Cesałw Kowalewski R. W. M.

— Zawiadamia się szanowną publiczność, iż na mocy uchwały rady familijnej sprzedane będą w mieście Warszawie pod Nr. 615 przy ulicy Danielewiczowskiej po s. p.

Janie Jerzym Kurtz ruchomości składające się z garderoby męzkiej broni, różnego rodzaju, a szczególnie z zapasu win różnego gatunku i ceny, z Araku de Goa i de Batavia w butelkach, zacząwszy od dnia 5 czerwca codziennie od godziny 10tej zrana do drugiej z południa.

— Tom I o Pszczelnictwie, już jest wydrukowany; tomu zaś II czyli o Chowie pszczół, połowa z pod prassy wyszła. Autor ma zaszczyt prosić szanownych kolektorów, o odebranie tomu I, znajdującego się w domu towarzystwa król. P. N., a zarazem uwiadamia, że później całkowite dzieło z tego powodu znacznie drożej będzie się sprzedawać, że nie 30 i kilka podług prospektu, ale 40 i kilka arkuszy, oprócz rycin i tablic, obejmuje.

M. Witwicki.

— Przy ulicy Furmańskiej Nro 2695 człowiek z profesji bednarz który pamięta koronację Augusta III i Stanisława Augusta, i terażniejszej dożył szczęśliwie. Jest wieku lat 105, ma już drugą żonę liczącą lat 60, wnuczkę 45 a prawnuczkę 13 letnią.

— Na trzecim koncercie Paganiniego danym dnia 30 maja, znajdowało się 840 słuchaczy.

— Dziękujemy P. Fryderykowi Bartelsowi sortownikowi owiec i wełny, iż po dwakroć wskazał nam przez pisma publiczne zkad właścicielom owczarni należy brać w własnym kraju tryki do poprawy gromad, i nie szukać obcych, którym chociażbyśmy najpiękniejsze złoto nieśli w ofierze, oni nas wszelako zbyt lichy opatrywali. Nadto Pan Bartels zważywszy zapewne ciężkość czasów oznaczył w Nrze 135 Gazyety Polskiej, poczem tryki gromad oryginalnych powinny być przedawane; oby właściciele takich owczarni chcieli iść za jego zdaniem, a wkrótce ujrzelibyśmy kwitnącą Polskę w tej gałęzi rolnictwa naszego.

Co do pierwszego prosilibyśmy Pana Bartels, aby nam częściej wskazywał do poprawy naszych gromad owczarnie czyszczące się czystością krwi jaką chlubi się wiele owczarni saskich, nie zaś jak to w kilku artykułach swych o owcach pod wielu względami szacownych zwykł czynić, gdzie wysilając się na pochwały poprawczych gromad radzi nam z nich tryki do poprawy poszukiwać. Mam zaszczyt oświadczyć temu szanownemu sortownikowi owiec, że najwyższej poprawne gromady nie przestają być metissami, i że ciągłe doświadczenie nam wskazuje że poprawa nierównie spieszniej i korzystniejszej idzie trykami z czystej krwi niżeli najwyżej poprawnemi, któremi nas bez miłosierdzia zalały i jeszcze zalewać nie przestają Prussy wprost lub za pośrednictwem Panów Lencow i tylu innych spekulantów sąsiedzkich.

W wykazie gatunków merynosów na północy, niewiem dla czego P. Bartels zdaje się popierać niepewność zdania o rodzie owiec saskich, chociaż im sam w Nrze 135 Gazyety Polskiej czystość krwi przyznaje. Mniej może biegły w historii owczej jak nim być powinienby P. Bartels, co tyle pożytecznego o owcach już napisał, wiem z podań kilku wiarogodnych autorów, że ród owiec saskich idzie z najstawniejszych merinossów hiszpańskich znanych pod nazwiskiem eskuryalnych, które pod karą śmierci nie wolno było wyprowadzać z Hiszpanji, że takimi 2,000 owcami po trzydziestoletniej wojnie jeden z królów hiszpańskich jeśli się nie mylą Filip V. obdarzył był elektora saskiego, i im to Saxonia bogactwa późniejsze winna. Owczarnie królewskie i wielu prywatnych Panów chlubią się, że umieli czystość tej rassy zachować.

Takie to owczamie w swój nieskażonej czystości w kraju naszym co wód swój z tamtych prowadzą, niech nam P. Bartels wskazuje, zachęca do najwyższej poprawności, a strzedz się także melissow choćby co do wełny same elektissimy były, przyznam się Mu bowiem otwarcie, i każdy co się doświadczeniem prawdy dotknął pójdzie za mém zdaniem, że wołę sekundę a nawet tercją z Sulistawic, Jastrząbia, lub z innych owczarni co ród swój niezaprzeczenie z eskurialnych czyli elektoralnych wiodą, niżli elektissimę z najwyżej jak tylko można poprawnych; może w téj mierze jestem profan, ale nie wierzę w nabytą przez sztukę oryginalność, i nikomu wierzyć nie życzę, bo łatwowierność polska nie mało już nas kosztuje.

An. *Zemżyński* Ob. Aug.

— Dzisiaj zrana ciepła stopni 4. — Wczoraj w poł. ciepła 6.

ANGLJA. — Z Londynu, dnia 11 maja. — Deputacja która ostatnim razem była u pana Aberdeen, w celu nakłonięcia rządu, do uznania niepodległości krajów Ameryki południowej, uczyniła mu uwagę: iż zdaje się, jakoby rząd hiszpański zamierzał wysłać wyprawę przeciwko Meksykowi. Hr. Aberdeen odpowiedział na to, że rząd uczynił już w téj mierze kroki do rządu hiszpańskiego, ale bezskutecznie, i że wszelkie inne nie przyniosłyby żadnego skutku. Co się tycze wyprawy o której mowa, oświadczył minister, że nic o tém nie wie. Gdy mu zaś przypomniano, że w traktatach Anglii z nowemi krajami zawarowano, iżby ani na Puertorico ani na Kubę nie uderzały, a obok tego zapewniał pan Wilson, że słychać, jakoby Bolivar nie sądził się obowiązany do zadośćuczynienia tym warunkom, w razie gdyby Hiszpanja trzymała się teraźniejszej polityki swojej, powiedział minister, że przedmiot na bliższą uwagę zasługuje.

— *Morning Chronicle* zapewnia, że rozsiane wieści o nieporozumieniu króla z księciem Wellingtonem, są prawdziwe. Tenże dziennik, jako trzymający stronę zagorzałych Torrysov (Ultra-Torry) powiada: «Xiąże Wellington nie może już długo pozostać pierwszym ministrem, a nawet usunięcie się pana Peel, jest tak dobrze jak pewne etc. — Inna gazeta to jest *Globe*, zbija wszystkie te doniesienia.

— Izba niższa postanowiła zwyczajną większością ministeryjalną swych głosów, że pan O'Connell nie może w niej zasiadać bez wykonania przysięgi nowo-ustanowionem prawem zniesionej, prawo bowiem rzeczone wyraźnie powiada, że katolicy, którzy na przyszłość obrani będą, są wolni od wykonania dawniej przysięgi; wypada więc podług tego brzmienia, aby pan O'Connell, nowemu poddał się wyborowi. Co się tycze zapytania, azali P. O'Connell przy stole lub przy kratkach w obronie swego żądania ma być słuchany, takowe prędko zostało rozwiązane, przyjaciele bowiem jego przystali z łatwością na ten ostatni warunek. Stanąwszy P. O'Connell przy kratkach, przemówił do parlamentu z talentem i umiarkowaniem, które przynoszą mu zaszczyt. Gdy już wyłożył powody swoje, odstąpił od kratek, a jeneralny adwokat oświadczył, że izba nie może mu dozwolnić korzystania z nowego prawa. Takiego samego zdania był jeneralny adwokat Irlandji, wielu innych członków biegłych w znajomości prawa, i P. Peel, pan Brougham i kilku członków opozycji odmiennie utrzymywali. Dzisiaj (19 maja) zawiadomiony zostanie P. O'Connell o postanowieniu izby, gdyby żądaną przysięgę wykonać się wzbraniał, nowy

wybrów w hrabstwie z którego jest obrany, będzie musiał nastąpić.

— Mówią, że parlament na d. 9 czerwca odroczony zostanie, tegoroczne więc posiedzenia nie będą już dla publiczności zajmującymi.

— W Spitalfields nie ustały dotąd burzenia warsztatów, i dotąd żadnego sprawcy jeszcze nie odkryto.

— Donoszą z Rio-Janeiro, że w Fernambuco wybuchnął bunt przeciwko cesarzowi, z powodu czego rząd do użycia surowych środków widział się zagniony. Szczegóły nie są wiadome.

— Słychać, że ministrowie naradzali się nad sprawą portugalską dnia 15 b. m., i że wkrótce parlament o wypadku téj narady uwiadomią.

— Z dworem niderlandzkim muszą zachodzić jakieś ważne korespondencje lub układy, albowiem minister spraw zagranicznych wysłał codziennie gońców do Brukselli i nawzajem odbiera z tamtąd depesze.

FRANCJA. — Z Paryża, dnia 19 maja. — Z powodu mianowania Pana Portalis, ministrem spraw zagranicznych, zapytuje *Gazeta Francji*: czy teraz tymczasowość tego ministerstwa rzeczywistą jest, czy też rzeczywistość jest tymczasową? Inne dzienniki uważają także teraźniejszy skład ministrów francuzkich za tymczasowy. *Monitor* umieścił był dekret, mianujący ministrem spraw zagranicznych księcia Laval-Montmorency, nie wspominał nic o tém, że xiąże nie przyjął tego urzędu, i teraz umieścił znowu dekret mianujący Pana Portalis. Ztąd wnosi *Dziennik handlowy*, że czytelnicy *Monitora* muszą zostawać w przekonaniu, iż Francja ma teraz dwóch ministrów spraw zagranicznych.

— Układy z Dejem algierskim zerwane zostały i na brzegach algierskich czynią przygotowania do dzielnego odporu.

— Chińczykowie zrzucili już ubiór chiński i przywdziali sutanny w seminarjum Lazarystów.

— P. Benjamin Constant rozbięra w Gońcu francuzkim pytanie: czy ministrowie pozostają odpowiedzialni za prawa w obudwu izbach już przyjęte i twierdzi, że gdy ministrowie zarówno izbom, jak królowi mylnie rzeczy przedstawiać albo niepełne objaśnienia dawać mogą, więc nawet po przyjęciu projektu, powinni być odpowiedzialni.

— *Dziennik sporów* donosi z Rzymu pod d. 7 maja, że vicehrabia Chateaubriand korzystając z udzielonego mu pozwolenia, uda się za dni kilka do Francji, tak aby między 20 i 25 mógł być w Paryżu. — *Kurjer* powiada że vicehrabia już na dniu 7 maja wyjechał z Rzymu wraz z swoją małżonką; w czasie odjazdu jego, nie wiadano jeszcze w Rzymie o zrzeczeniu się hrabiego Laval. Nie ulega wątpliwości, że vicehr. Chateaubriand przybywszy do Paryża żądać będzie dimissji, zawsze bowiem oświadczał się z tém: iż tylko tak długo sprawować będzie urząd poselski, dopóki pan Ferronays będzie ministrem spraw zagranicznych. Przeciwnie *Quotidienne* utrzymuje, że pan Chateaubriand ani myśli korzystać z udzielonego mu urlopu. — *Messenger* zgadza się z dziennikiem sporów w tém że przyjazd p. Chateaubriand do Paryża między 20 i 25 maja zapowiada.

— Xiąże Liwen oczekiwany tu z Londynu.

— Słychać mocno o nowej przeciw Algierowi wyprawie którą skrycie przyspasabiają; ma nią dowodzić admirał Rigny.

— Dzieła p. t. *O postępach rewolucji*, przez xiędza de la Mennais, wyszło już drugie wydanie.

— Kommissji wakcynej w Paryżu, staraniem, zaszczerpiono od lat 20 ospę 20,000 osobom. Liczbę wakcy-

wanych w tym przeciągu czasu w całej Francji podają na 30 milionów.

— Donoszą z Havre pod d. 14 maja, że zbożatyle dowożą, iż się drożyzny nie można obawiać. W wielu miastach francuzkich spadła cena zboża, i z powodu ciągłej pogody spodziewają się, że jeszcze bardziej spadnie.

— Jenerał baron Jaquet zakończył życie.

— Młody kupiec paryzki i córka innego kupca, którzy się zaślubić nie mogli, pójchali do lasu Montmorency i tam wzajemnie z pistoletów odebrali sobie życie.

— Xiążę Orleanu przybył d. 14 z synem swoim do Londynu. Jenerał Baudrand który w podróży miał xięciu Chartres (synowi xięcia Orleanu) towarzyszyć, zachorował, co go zmusiło do pozostania w Lille.

— Z powodu uwag czynionych przez wszystkie prawie dzienniki nad postanowieniem mianującym hrabiego Portalis i pana Bourdeau, przypomina *Messenger des Chambres* zasługi tych mężów dla kraju i tak o nich mówi: —

„Hr. Portalis rozpoczął swój zawód publiczny w dyplomatyce. Był jeszcze młody gdy prowadził protokół nadrad, w następstwie którego traktat w Amiens zawarto. Wkrótce potem mianowano go sekretarzem poselstwa w Londynie a później pierwszym sekretarzem legacji w Berlinie, a jeżeli oddalił się z zawodu dyplomatycznego, to jedynie dla tego aby służyć krajowi w innym, w którym się przodkowie z chwałą odznaczali. Roku 1818 mianowano hr. Portalis posłem nadzwyczajnym do zawarcia konkordatu, i wiadomo z jaką gorliwością umiał obstawać za swobodami kościoła galikańskiego. Mianowanie pana Bourdeau ministrem sprawiedliwości, nie łatwo, jak sądzimy, znaleźć może naganiających. Od wielu lat członek sądownictwa, od roku 1815 członek izby deputowanych, umiał zawsze sprawować obojętne podwójnego powołania swego w sposobie wyższym nad pochwałę. Znane są jego niezłomne lubo pełne uniarkowania zasady; są one piętnem talentu i charakteru. Pamiętają jest jego mowa, w której pierwszy powstał przeciwko nadwężeniu przepisów prawa (przeciwko jezuitom.) Wybor podobnego męża na ministra sprawiedliwości, jest nietylko uczczeniem jego zasług; ale oraz politycznym wyznaniem wiary.”

— Dziennik *Messenger* otrzymał wiadomość, że królowa hiszpańska, zakończyła życie w Aranjuez dnia 17 maja.

HISZPANJA. — *Madryt dnia 4 maja.* — Wiadomo, że jenerał Barradas powiódł rozkaz wielkorządcy wyspy Kuba, aby wysłał 6 lub 8 tysięczny korpus wojska na brzegi Campesche i Jucatan; zapewniono go przytém że na to miejsce otrzyma inne wojsko, które z Hiszpanji i z wysp Kanaryjskich postane mu będzie. Wyprawa ta jest tylko przedwstępna, bo najdalej za 6 miesięcy większa wyprawa zostanie. Słychać że król powierzy dowództwo całej wyprawy jenerałowi Morillo hrabiemu Kartageny.

— Donoszą z Murcji, że od strony Torreveja morze już przeszło na 60 stóp wdarło się wbrzegi. Trzęsienia ziemi dały się także uczuć w Staréj-Kastylii, w Puebla de Sanabria i w okolicach.

— Trzęsienie ziemi piszą inni, już ustało, ale oszuści i niego dziwi ludzie w Murcji i Walencji straszą niem jeszcze, aby nieszczęśliwych mieszkańców pozbawiać reszty majątku. Używają w tym celu takiego podstępu: W nocy obciążają około drewnianych barak, w których niemal wszyscy mieszkają, długie sznury i z całych sił wstrząsają baraki. Przebudzeni ze snu ludzie w barakach, rozumie-

jąc, że to trzęsienie ziemi, wybiegają pod gołe niebo, a tymczasem złodzieje pustoszą opuszczone baraki.

— Słabość królowej coraz niebezpieczniejszą się staje, tak dalece, że mała jest nadzieja jej wyzdrowienia. Już dnia 7 b. m. oświadczyli lekarze królowi, że dostojna jego małżonka jest w stanie nie dającym żadnej prawie nadziei. Tego samego dnia chora przyjęła najsł. Sakramenta, a nazajutrz nakazano modły po wszystkich kościołach; relikwie znajdujące się w kościołach madryckich, w Alcala i Toledo przewieziono do Aranjuez, i tam w pokojach choréj wystawiono. — Dnia 8 maja dostojna chora miała się nieco lepiej, ale d. 9 przystąpiła febra z taką gwałtownością, że przez kilka godzin chora była bez przytomności i co chwila spodziewano się jej zejścia; przystawienie pijawek znacznie atoli uczyniło zelźenie, mimo to zdaje się iż nie masz żadnej prawie do jej życia nadziei. — Przypadająca z dniem 13 t. m. uroczystość rocznicy powrotu króla do Hiszpanji w roku 1814, nie będzie tym razem obchodzona; teatry i wszystkie widowiska zamknięte są od d. 8 maja.

NIEMCY — Panna Garnerin, mająca wkrótce wznosić się w powietrze z balonem, kazała wystawić w Hamburgu cyrk, z którego za opłatą pozwoliła oglądać przygotowania do podróży nadpowietrznej. Dnia 18 maja musztrowały się niedaleko tego cyrku dwa bataliony strzelców gwardji miejskiej, a po musztrze niektórzy żołnierze cisnęli się do cyrku, aby bez opłaty widzieć balon. Przyszło do sporu, ale apel położył mu koniec. Po musztrze powrócili żołnierze hurmem dla oglądania balonu. Panna Garnerin, dama dosyć silna, wzbraiała im przystępu, a gdy ani łagodne środki, jakich używała, ani przełożenia policjanta nic nie skutkowały, wyrwała żołnierzowi szablę i zaczęła rąbać. Oburzeni żołnierze rzucili się na rozgniewaną Francuzkę, wywrócili ją i mocno ją znieważyli. Zniesiono Paanę Garnerin do powozu, a powolni żołnierze Niemcy, oddalili się, wołając Hura! Na przełożenie ministra francuzkiego wytoczono proces przeciw żołnierzom.

PRUSSY. — *Z Berlina, dnia 23 maja.* — Zeszłego miesiąca umarł w Postdamie Ernest baron Zejdlie, który zostawił blisko 90,000 talarów i dom murowany w Postdamie na rzecz towarzystwa, zachęcającego przemysłowość w Prusach, a mianowicie na rozszerzanie stosownych wiadomości pomiędzy ludnością handlującą i zarobkową. — Donoszą z Sztokholmu, że i tam zbierają składki na rzecz nieszczęśliwych Nadwiślań, którzy w czasie ostatniej powodzi, tyle strat ponieśli.

— Z Florencji piszą pod d. 11 maja. W tych dniach przejeżdżał tędy królewsko-pruski poseł przy wysokiej Porcie, szambelan Royer, udając się do Neapolu, z kąd w towarzystwie posła angielskiego i francuzkiego do Stambułu popłynię.

— W roku zeszłym wniosły gminy rejencji trierskiej na utrzymanie szkółek 51,781 tal., a uczących się w całej rejencji było 61,121. Rejencja trierska ma niespełna 400,000 ludności.

— Odra, Pegla i Olawa zrzędziły przez wylew od d. 12 maja znaczne szkody w rejencji wrocławskiej. Córka barona Reitzenstein przeprawiając się na czołnie do pobliskiej wsi, w której przyjaciółka jej była w niebezpieczeństwie przez wywrót czoła wpadła do wody i utonąła.

GABINET TOPOGRAFICZNY w salach redutowych.